
Program III. ročníku mezinárodního festivalu proti totalitě MENE TEKEL

Program III. ročníku mezinárodního festivalu proti totalitě MENE TEKEL

23. 2. – 1. 3. 2009

Oficiální kulturně-doprovodná akce českého předsednictví v Radě Evropské unie.

Pořádá občanské sdružení Umění bez bariér, hl.m. Praha, Konfederace politických vězňů ČR, Ústav pro studium totalitních režimů Záštitu převzali předseda Senátu P ČR MUDr. Přemysl Sobotka, předsedkyně Konfederace politických vězňů Naděžda Kavalírová, primátor hl.m. Prahy Pavel Bém, rektor Univerzity Karlovy Václav Hampl, světící biskup pražský Václav Malý.

Záštitu nad výstavním projektem v Karolinu a nad programy pro děti převzala náměstkyně primátora Ing. Marie Kousalíková.

Mezinárodní záštitu převzal prezident Inter-ASSO Jure Knezovič

Pondělí 23.2. 2009

Patron dne Leo Žídek, člen předsednictva KPV ČR

13 hod. Karolinum UK

Vernisáž výstavního projektu **Mládi proti totalitě – Zkouška odvahy** (příběhy nezletilých politických vězňů padesátých let), **Aby se to už neopakovalo** (výstava o K231), **Děti a vnuci politických vězňů**, **Mlynáři od Babic**, **Překonej stěnu smrti - Příběhy železné opony** (výstava o historii československé železné opony), **Arogance moci** – projekt postkomunistických zemí - Litva, Lotyšsko, Chorvatsko, Slovinsko, **výtvarné práce účastníků soutěže „Proti zlu, násilí, pro paměť národa“**.

Součástí slavnostního programu bude vyhlášení vítězů výtvarné soutěže pro školy.

Námět a scénář výstavního projektu Jan Řeřicha a Daniela Řeřichová

Výtvarník Josef Kobra Kučera

Kurátor výstavního projektu Michal Kuchta.

Část výstavního bloku „Mlynáři od Babic“

Autoři Miroslav Kasáček, Luděk Navara

Občanské sdružení Paměť

Dne 2. července 1951 večer vtrhla ozbrojená skupina do budovy školy v Babicích na Třebíčsku. Útočníci zabili tři funkcionáře tamního národního výboru a jednoho zranili. Tak se většinou informuje o události, která se stala i námětem pro jeden z dílů seriálu Třicet případů majora Zemana.

Ve skutečnosti však byl útok ve škole jen jednou epizodou brutálního kolotoče násilí, které v tomto kraji rozpoutal po převratu komunistický režim. Už před útokem ve škole přikročila tajná policie k zatýkání a pronásledování „podezřelých“ osob a později svůj tlak ještě vystupňovala.

Perzekuce přinesly patnáct soudních procesů a jedenáct rozsudků smrti. Přinesly ale také perzekuce sedláků, které právě na Třebíčsku a Českobudějovicku přišly jako první v tehdejší Československu. Perzekuce byly pochopitelně zaměřeny především proti dvěma skupinám osob: kněžím a sedlákům.

Výstava uspořádaná tradičně na panelech s fotografickým podkladem pracuje jak s archivními, tak soudobými fotografiemi a dokumenty. V souladu s výše uvedeným se snaží postihnout událost v celé šíři, tedy ukázat hlavní oběti, jejich utrpení, ale i metody tajné policie.

Zhotovitelem fotografií je Monika Tomášková.

Část výstavního bloku „Překonej stěnu smrti“

Autoři Miroslav Kasáček, Luděk Navara

Občanské sdružení Paměť

Železná opona na západní a jižní hranici Československa se začala rodit po komunistickém převratu v únoru 1948. Byla určena k izolaci země od západního svobodného světa. Zpočátku nedokonalá hráz demokracii a svobodě se postupně stala opravdovou stěnou smrti.

Vedle východoněmecké hranice a berlínské zdi byla československá železná opona bezpochyby jedním z nejúčinnějších zařízení svého druhu. V druhé půlce padesátých let ji tvořily elektrické zátarasy se smrtícím napětím i minová pole. V sedmdesátých a osmdesátých letech se staly hrozbou samostatně útočící psi, kteří dokázali člověka zaživa roztrhat.

V době svého zániku zahrnovala opona:

- 300,6 kilometrů drátěného plotu
- 590,8 kilometrů speciální příhraniční silnice
- 49 podzemních bunkrů
- 314 pozorovacích věží, z toho 49 ze dřeva, 265 z kovu
- 26 pozorovatelů vzdušného provozu
- 64 pozorovacích stanovišť
- 47 ubikací pro příhraniční jednotky

Po pádu komunismu se počítaly ale i oběti. Na Železně oponě zemřelo celkem 390 lidí, převážně uprchlíků. Mezi nimi jsou však obyčejní turisté, či oběti nešťastných náhod. Na stěnu smrti však paradoxně nejvíc doplatili ti, kteří ji měli střežit – pohraničníci. Za čtyřicet let existence železné opony jich zemřelo 648.

Železná opona však nebyla jen místem umírání, stala se symbolem rozděleného světa. Byla místem i odvahy a hrdinství. Stovky, tisíce lidí nasazovaly své životy, aby se dostaly do svobodného světa a jejich děti mohly začít žít normální život. Stovky, tisíce lidí také železnou oponu díky své odvaze překonaly. Ukázalo se, že žádná hráz nedokáže zastavit touhu po svobodě. To je nejdůležitější odkaz historie železné opony.

Během výstavy bude promítán dokumentární cyklus ČT Studio Ostrava „V zajetí železné opony“ a Příběhy železné opony“ a dokumentární film „Dopisy z cely smrti“.

V zajetí železné opony

Mládež patří nám

Dokumentární cyklus o krutosti i absurditě komunistického režimu v bývalém Československu. Průvodce pořadem Jaroslav Hutka uvádí příběh o mladém knězi, který se pokoušel vychovávat mládež v duchu zásad, kterým věřil. Stal se proto pro komunistické Československo nepřítelem. Dokonce tak velkým nepřítelem, že musel strávit deset let za mřížemi. Muž, který si vysloužil nenávisť režimu, se jmenoval Antonín Huvar. V době, kdy se na něj zaměřila komunistická tajná policie, mu bylo pouhých šestadvacet let. Podle scénáře Ludka Navary a v dramaturgii Josefa Albrechta natočila režisérka Petra Všelichová

Mlynáři od Babic

Dne 2. července 1951 zazněla střelba v budově školy v Babicích na Třebíčsku. Dodnes není zcela jasné, kdo a na koho střílel, protože událost nebyla řádně vyšetřena. Ale komunistický režim vyšetření nepotřeboval. Zahájil odplatu. V devíti skupinách bylo za takzvanou akci Babice odsouzeno sto osob, z toho deset k trestu smrti. Dokumentárním cyklem provází Jaroslav Hutka. Podle scénáře Ludka Navary a v dramaturgii Martina Červenky natočil režisér Petr Lokaj

Příběhy železné opony

Případ Horák

Průvodce pořadem Jaroslav Hutka připomene manžela Dr. Milady Horákové, kterému se podařilo utéci před komunistickými represemi. Podrobnosti jeho osudu ale až donedávna nikdo neznal. Nepsalo se o něm na žádné straně železné opony. Útěk zemědělského inženýra a doktora technických věd Bohuslava Horáka, manžela popravené političky Milady Horákové, se podařilo odhalit až dnes. Ti, kteří Horáka skrývali a převedli za železnou oponu, se totiž sami České televizi přihlásili. Udělali to po neuvěřitelných sedmapadesáti letech. Podle scénáře Ludka Navary a v dramaturgii Josefa Albrechta natočil režisér Ján Novák.

Roztrhán za živa

Nelidský systém, který nutil zabít a stavěl občany této země proti sobě, ještě na konci osmdesátých let přísně střežil hranice, i za cenu života dopadených lidí. Hrdinou jednoho z nejsmutnějších případů, které se na železně oponě staly, byl východoněmecký uprchlík jménem Hartmuth Tautz. Dne 8. srpna 1986 se pokusil proniknout poblíž Bratislavy do Rakouska. Téměř se mu to povedlo. Dva psi vypuštění pohraničnický ho však dostihli a roztrhali. Pouhých dvaadvacet metrů od rakouského území. Podle scénáře Ludka Navary a v dramaturgii Josefa Albrechta natočil režisér Ján Novák.

Dopisy z cely smrti

Dokument přibližuje poslední okamžiky šesti obětí justičních vražd z období komunismu mezi lety 1949 až 1953. Opírá se o jejich poslední dopisy před smrtí, které archivy vydaly až po dlouhých desetiletích. Atmosféru soudních procesů a věznic komentují pamětníci, situaci jednotlivých rodin vykreslují dosud žijící příbuzní a přátelé. Je reflexí toho, jak se česká společnost téměř dvacet let po pádu režimu vyrovnala s jejich příběhy a křivdami na nich spáchanými.

Od Vítězného února až do pádu komunismu bylo v politických procesech odsouzeno 205 486 lidí, 248 z nich bylo popraveno, 4 495 jich zemřelo ve věznicích. K smrti odsouzení trávili většinou poslední noc před popravou na samotce a měli právo napsat svým nejbližším.

Dopisy na rozloučenou, které těsně před popravou adresovali odsouzení svým blízkým, zanechávají silný dojem. Svědčí o morálně pevném postoji a hlubokém přesvědčení o správnosti zvolené cesty. Jsou psány úhledným písmem, krásným, kultivovaným jazykem, bez stopy sentimentu a sebelítosti. Ostře kontrastují s jazykem komunistické propagandy, která z lidí, jako byli Dr. Horáková, generál Píka, farář Jan Bula atd., úporně vytvářela před veřejností téměř patologické nepřátele režimu. Čteme řádky inteligentních a citlivých bytostí, které byly nuceny během zmanipulovaných procesů kapitulovat a přiznávat domnělou vinu, v nitru zůstávaly přesvědčeny o své pravdě. Omlouvají se za příkoří způsobené příbuzným a zanechávají za sebou láskyplné vzkazy, které nestárnou. Posiluje je víra v Boha a naděje vkládaná do budoucích životů dětí a vnuků.

Kdo byli ti nepřátelé společnosti? Hrdinové protinacistického odboje. Stoupenci odlišného politického přesvědčení. Kněží a věřící vůbec. Demokratičtí politici. Lidé udržující kontakt se zahraničím. Příslušníci inteligence. Často i ti, kteří prostě jen měli majetek a nechtěli ho vložit do kolektivního hospodaření...

Připomeňme si základní fakta o obětech dokumentu:

Rudolf Fuksa, typograf, odešel do emigrace, kde jej ke spolupráci přes hranici získala CIC, popraven v roce 1952 ve svých 22 letech.

Heliodor Píka, generál, několikrát vyznamenaný hrdina, blízký spolupracovník Ludvíka Svobody, popraven v roce 1949 ve svých 52 letech.

Jan Bula, kněz, souzen v souvislosti s událostmi v Babicích, popraven v roce 1952 v jeho 32 letech.

Milada Horáková, politička, pronásledována nacisty, popravena komunisty v roce 1950 v jejích 49 letech.

Jaroslav Melkus, sedlák, vězněn v souvislosti s babickým případem, rodina se domnívá, že šlo především o jeho majetek, popraven v roce 1953 ve svých 52 letech.

Josef Pohl, voják z povolání, jeho likvidace připravena nechvalně známým Bedřichem Reicinem, popraven v roce 1950 ve svých 39 letech.

Dokument *Dopisy z cely smrti* osloví pamětníky i ty, kteří období komunismu nezažili. Jak jej budou vnímat diváci dnes, kdy neexistuje trest smrti? V podtextu zaznívá řada otázek: Je naše dnešní justice odolná vůči politickým vlivům? Je naše demokracie tak vyspělá, aby odolala demagogii? Vyrovnali

jsme se s minulostí natolik, abychom si mohli být jisti, že se nemůže nic podobného zopakovat? Je opravdu vyloučeno, abychom my sami uvěřili propagandě, která vede k perzekuci nevyhovujících a názorově odlišných jednotlivců? Autoři dokumentu nic takového nevyslovují naplno. Při pročítání stránek intimní korespondence lidí, odsouzených ve zmanipulovaných procesech na smrt, nás ale i tyto úvahy určitě napadnou.

V dokumentu hovoří příbuzní, přátelé, spoluvězni, historici, duchovní, archiváři i lidé, kteří posledních padesát let prožili v emigraci.

Korespondenci odsouzených pročítají Miroslav Etlzer a Alena Sasínová-Polarczyk.

Dopisy z cely smrti

Vyrobilo: Centrum publicistiky a dokumentu Televizního studia Ostrava

Šéfdramaturgyně: Lenka Poláková

Šéfproducent: David Boháč

Vedoucí výroby: Simona Nováčková

Dramaturg: Josef Albrecht

Scénář: Luděk Navara a Josef Albrecht

Režie: Marcel Petrov

Výstava potrvá do 7.3. 2009

Vstup volný

15 hod. Staroměstské náměstí

Demonstrace proti totalitě, zlu, násilí

Z balkonu paláce Kinských promluví předsedkyně Konfederace politických vězňů ČR MUDr. Naděžda Kavalírová, primátor hl.m. Prahy MUDr. Pavel Bém, místopředseda Ekumenické rady církví Mgr. Josef Červeňák, prezident mezinárodní asociace bývalých politických vězňů a obětí komunismu Jure Knezović.

V programu zazní muklovská hymna a poezie politických vězňů.

20 hod. kino Ponrepo, Bartolomějská ulice

Ve spolupráci s Národním filmovým archivem.

Uvádí Ing. Plk. Adolf Rázek.

Pochodně svědomí

Ke 40. výročí sebeobětování Jana Palacha a Jana Zajíce. Téměř neznámé dokumenty.

Československý filmový týdeník 52/1968 (Zpravodajský film Praha, 1968)

Poslední vydání filmového týdeníku v roce 1968. Přehled událostí, které zasáhly do společenské a politické situace v Československu v průběhu uplynulého roku

Ticho (KF Praha, 1969)

Režie: Milan Peer

Události spojené se smrtí a pohřbem Jana Palacha v lednu 1969

Jan /69/ (1969)

Režie: Jaromír Kallista, Stanislav Milota

Pohřeb Jana Palacha v Praze

Tryzna (KF Bratislava, 1969)

Režie: Vlado Kubenko, Peter Mihálik, Dušan Trančík

Smuteční shromáždění k úmrtí Jana Palacha v Praze a Bratislavě. Ve filmu hovoří Rudolf Hrušínský, Ludvík Svoboda, Václav Havel, Ján Čomaj, Roman Kaliský, Vladimír Škutina a další.

Beseda s diváky.

Vstupné vybírá kino Ponrepo

20 hod. Rockový klub Vagon, Národní třída

Zahájení hudební přehlídky festivalu „Rockem proti komunismu, totalitě, násilí“. Koncert za ty, co se nevrátili, pro ty, co přežili a kamarádům, aby nezapomněli.

Uvádí Debora Štolbová

Vystoupí kapela Prohrála v kartách

Kapela Prohrála v kartách vznikla v polovině 90. let v pražské Malostranské besedě kolem Filipa Horáčka, který krátce předtím rozpustil tehdy značně oblíbenou punkovou skupinu Stalinovy oběti, již založil ještě za totality. Prohrála v kartách dnes patří mezi to nejsvěžejší na české klubové scéně – vyniká původní písňovou melodikou, výjimečnou lyrikou a zejména v koncertní podobě rock'n'rollovou živelností. Právě v těchto dnech (únor 2009) vychází kapele třetí dlouhohrající deska, nesoucí název KanibaLOVE a kromě jiného na ní najdeme píseň Milada, která je věnována památce Milady Horákové.

Spoluúčinkuje skupina Plexis

Poesis se dávají dohromady v roce 1984 na Vyšehradě. Již od samého začátku je provází úspěch, který je však vystřídán prvními problémy. Od roku 1986 nesmí Poesis oficiálně vystupovat a to až do roku 1989. V témže roce dochází k zvratu a Poesis vyhrávají soutěž „Objev roku“. Po roce '89 se objevují na mnoha kompilacích, v roce 1990 vydávají své debutové album Půlnoční rebel. Od roku 1991 začínají koncertovat i v zahraničí., v roce 1998 vydávají své čtvrté album. Skvěle propracované, úderné bicí a našlapané kytary.

Spoluúčinkuje skupina Obří broskve

Počátky kapely sahají do roku 1994. Z původní klasické gymnaziální kapely vznikla folkrocková tvorba, která má své nezastupitelné místo na české klubové scéně. Debutová deska „Vybrané scény z dětského snu“ vyšla v roce 2004, o tři roky později album „EP“, na němž se skupina představuje v nové rozšířenější sestavě.

Vstupné vybírá rockový klub Vagon

Úterý 24.2.

Patron dne MUDr. Naděžda Kavalírová, předsedkyně KPV ČR

10 hod. Městská knihovna, Mariánské náměstí

Pro školní mládež. Promítání oceněných audiovizuálních snímků soutěže Ministerstva obrany ČR „Bojovníci proti totalitě pohledem dětí“. Jedná se o dokumentární zpracování osudů válečných veteránů, politických vězňů a příslušníků PTP perzekuovaných komunistickým režimem očima žáků základních škol. V rámci programu vystoupí autoři děl, zástupci Ministerstva obrany ČR – organizátoři projektu a účastníci třetího odboje.

Diskusi s diváky moderuje Debora Štolbová.

Vstupné 30 Kč vybírá Městská knihovna

13 hod. Senát Parlamentu ČR

Vernisáž výstavy **III. odboj v Československu**. Výstavu autora Jana Kratochvíla pořádá ve spolupřátelství a pod záštitou předsedy Senátu P ČR Přemysla Sobotky poslanec Evropského parlamentu Oldřich Vlasák v rámci Mezinárodního festivalu MENE TEKEL.

14 hod. Senát P ČR

Jednací sál

Mezinárodní konference festivalu MENE TEKEL o problematice výuky novodobých dějin v zemích Evropské unie, jejímž spoluorganizátorem je předseda Senátu P ČR MUDr. Přemysl Sobotka.

Konference vznikla ve spolupráci se studentskou dobrovolnou iniciativou „politictivězni.cz“.

Iniciativa „politictivězni.cz“ byla založena několika vysokoškoláky a doktorandy, kteří téma politické perzekuce mapují pomocí metodologického přístupu „dějin viděných zdola“, tedy očitým svědectvím přímých účastníků událostí 50. let 20. století v bývalém Československu.

Autoři projektu připravili mj. sérii konferencí a workshopů pro mezinárodní studenty a bývalé politické vězně. V lednu 2009 vyšla v angličtině kniha „Czechoslovak Political Prisoners“ obsahující životní příběhy pěti žen a pěti mužů, které spojuje komunistická perzekuce a politický žalář.

V první části mezinárodní konference MENE TEKEL o problematice výuky novodobých dějin v zemích Evropské unie vystoupí se svými příspěvky šest zahraničních studentů – účastníků workshopu a čeští studenti - organizátoři akce „politictivězni.cz“, Maja Ničová, pedagog, Slovenská republika.

Ve druhé části vystoupí odborníci a zástupci institucí:

Za KPV ČR Zdeněk Křivka, Jure Knezović, prezident Inter-ASSO, poslanec EU Oldřich Vlasák, zástupci ÚSTR ČR Mgr. Jaroslav Pinkas, Mgr. Václav Ruml, Mgr. Kamil Činátl, nám primátora hl.m. Prahy Ing. Marie Kousalíková, ředitel odb. sekce předsednictví ČR v Radě EU Ondřej Karas, předsedkyně ASUD (Asociace učitelů dějepisu) PhDr. Helena Mandelová, o.s. PANT – Petr Šimíček, pedagog gymnázia Olgy Havlové v Ostravě, předseda PANTu Petr Pánek, učitel Ing. Ivo Štěpka, představitel Univerzity Karlovy v Praze

Moderuje senátor PhDr. Tomáš Grulich.

Pouze pro akreditované účastníky.

10 – 18 hod. Karolinum UK

Výstavní prostory Křížové chodby. Promítání dokumentů „V zajetí železné opony“ a „Příběhy železné opony“.

17.00 Dopisy z cely smrti

Promítání dokumentárního filmu ČT Studio Ostrava pro školy a veřejnost.

Vstup volný

20 hod. kino Ponrepo, Bartolomějská ulice

Ve spolupráci s Národním filmovým archivem.

Uvádí Ing. Plk. Adolf Rázek.

Skauti v Čechách

Neznámé filmové dokumenty o životě skautů od roku 1915 do roku 1947 a setkání s Jaroslavem Foglarem v roce 1966.

Jarní dny pražských junáků – skautů v Klamovce (Lucernafilms, 1915). Němý film

Květen 1915 - pražští skauti předvádějí své dovednosti v parku na Klamovce veřejnosti. Mezi hosty je A. B. Svojsík, zakladatel skautingu u nás a místopředseda v Čechách Maxmilián von Coudenhove

Pojď s námi! (AB, 1937)

Režie: Jiří Weiss

Jeden den od budíčku až k večernímu táboráku ve skautském táboře v jižních Čechách.

Ve skautském táboře (KF Praha, 1947)

Režie: Vladimír Čech

Život v letním táboře. Ve filmu vystupuje 2. oddíl vodních skautů a 107. a 108. oddíl z Prahy XIX

Tábor Černého delfína (Filmové studio Gottwaldov, 1966)

Režie: Hynek Bočan

Kronika prázdninového tábora Hoši od Bobří řeky, vedeného Jaroslavem Foglarem.

Beseda s diváky.

Vstupné vybírá kino Ponrepo.

20 hod. Rockový klub Vagon, Národní třída, Rockem proti komunismu, totalitě, násilí. Koncert za ty, co se nevrátili, pro ty, co přežili a kamarádům, aby nezapomněli .

Uvádí Debora Štolbová.

Vystoupí skupiny Garage a ECHT!

Garage je legendární rocková hudební skupina, kterou pod původním názvem Garáž založil v roce 1979 Ivo Pospíšil, známá postava českého undergroundu a disentu. Skupině nebylo za komunismu dovoleno vydávat oficiální alba, a tak jejich nahrávky, často nahrávané ve skutečných garážích, obíhaly samizdatově na páscích a kazetách. Proto není divu, že první oficiální nahrávky vznikly až po listopadové revoluci 1989.

Na začátku 90.let však už kapela koncertovala na předních festivalech ve Francii, Švýcarsku, Rakousku a v Belgii. V červnu 1991 vystoupila i v newyorském Central Parku v rámci festivalu

Summer Stage a s písní Berlín vyhrála v hitparádě Radia France International cenu za nejlepší zahraniční píseň (1993).

Od téhož roku skupina vystupuje pod pozmeněným názvem Garage & Tony Ducháček, na jehož charismatické osobnosti a vokálním přednesu vlastních post-moderně poetických textů je hudba Garage postavena.

Skupina **ECHT!** vznikla v roce 1988 a rekrutovala se z hudebníků, kteří tehdy navštěvovali pražskou disidentskou restauraci Sokolovna Klamovka. ECHT! bývá označován kromě undergroundové i za pub rockovou, pub punkovou nebo i za country pubovou legendu. Je však lépe je vyhnout se jakýmkoliv škatulkám a zůstat u faktu, že písničky ECHTlu jsou prostě většinou svižně zhudebněnou poezií textaře a kapelníka Karla Malíka.

Vstupné vybírá rockový klub Vagon.

Středa 25.2.

Patron dne Josef Podpěra, člen předsednictva KPV ČR

10 hod. Městská knihovna, Mariánské náměstí

Pro školní mládež. Promítání oceněných audiovizuálních snímků soutěže Ministerstva obrany ČR „Bojovníci proti totalitě pohledem dětí“. Jedná se o dokumentární zpracování osudů válečných veteránů, politických vězňů a příslušníků PTP perzekuovaných komunistickým režimem očima žáků základních škol. V rámci programu vystoupí autoři děl, zástupci Ministerstva obrany ČR – organizátoři projektu a účastníci třetího odboje.

Diskusi s diváky moderuje Debora Štolbová.

Vstupné 30 Kč vybírá Městská knihovna

14 hod. Městská knihovna, Mariánské náměstí

Sportovní legendy ve vyhnanství a ve vězení.

Setkání s Ájou Vrzáňovou a Augustinem Bubníkem.

Ája Vrzáňová (1931), dvojnásobná mistryně světa v krasobruslení v soutěži žen z let 1949 a 1950, čtyřnásobná mistryně Československa v letech 1947 až 1950 a mistryně Evropy z roku 1950.

Pod vlivem tlaku, který na ni začal komunistický režim vyvíjet, se rozhodla požádat v roce 1950 v Londýně o politický azyl a posléze emigrovala do Spojených států amerických, kde dalších 16 let působila jako profesionální bruslařka v lední revue Ice Follies a později v Ice Capades.

V roce 2004 obdržela od prezidenta ČR V. Klause Medaili za zásluhy I. stupně.

Augustin Bubník (1928), držitel stříbrné medaile ze Zimních olympijských her 1948 a mistr světa 1949. Ve vykonstruovaném procesu společně s dalšími deseti hokejisty zatčen a v roce 1950 odsouzen za údajnou velezradu a špionáž ke 14 letům vězení. Byl vězněn na Borech a v jednom z nejhorších táborů nucených prací v Jáchymově. Po propuštění v roce 1955 se do reprezentace ani do nejvyšší soutěže vrátit nesměl. Svou závodní činnost ukončil po těžkém zranění páteře v roce 1962 v dresu Slovanu Bratislava a poté působil jako trenér.

Po listopadu 1989 se angažoval v politickém dění, byl mj. čtyři roky poslancem PS Parlamentu ČR.

V roce 2008 byl uveden do Síně slávy Českého svazu ledního hokeje.

Součástí programu je promítání dobových snímků a autogramiáda.

Připravili Daniela a Jan Řeřichovi

Moderuje Debora Štolbová.

Vstup volný

10 – 18 hod. Karolinum UK

Výstavní prostory Křížové chodby. Promítání dokumentů „V zajetí železné opony“ a „Příběhy železné opony“.

17.00 Dopisy z cely smrti

Promítání dokumentárního filmu ČT Studio Ostrava pro školy a veřejnost.

Vstup volný

20 hod. kino Ponrepo, Bartolomějská ulice

Ve spolupráci s Národním filmovým archivem.

Uvádí Ing. Plk. Adolf Rázek.

Rok stalinské epochy (Umělecký film Barrandov, 1951)

Režie: K. M. Walló

Propagandistický stříhový film o událostech roku 1949 v Československu i ve světě. S odborným výkladem pamětníků a historiků.

Konec stalinismu v Čechách (Jan Švankmajer-Jaromír Kallista/ BBC/ Wohan Film, 1990)

Režie: Jan Švankmajer

Surrealistická koláž dějin komunismu v Čechách. Animovaná část je prokládána historickými dokumenty.

Beseda s diváky.

Vstupné vybírá kino Ponrepo

20 hod. Rockový klub Vagon, Národní třída

„Rockem proti komunismu, totalitě, násilí“. Koncert za ty, co se nevrátili, pro ty, co přežili a kamarádům, aby nezapomněli.

Uvádí Debora Štolbová.

Vystoupí kapela Psí vojáci.

Pražská kapela, jejíž ústřední postavou je zpěvák, pianista, skladatel a textař Filip Topol (syn spisovatele a dramatika Josefa Topola), oslaví na podzim 2009 třicet let své existence.

Poprvé veřejně vystoupila roku 1979 na legendárních Pražských jazzových dnech (většinou členů bylo tehdy pouhých 13 let) a vzápětí se stala předmětem zájmu Státní bezpečnosti, takže nemohla veřejně vystupovat a účastnila se jen soukromých undergroundových akcí. Od poloviny 80. let kapela byla nucena vystupovat pod krycím názvem P.V.O. (Psí vojáci osobně). Během několika let Psí vojáci prošli změnami stylu i obsazení. Zpočátku textařsky spolupracovali s Filipovým bratrem

Jáchymem, dnes předním českým spisovatelem, později začal skládat texty Filip sám. Od 90. let patří Psí vojáci mezi nejzajímavější vývozní artikl, který na koncertní scéně v Česku máme.

Vstupné vybírá rockový klub Vagon.

Čtvrtek 26.2.

Patron dne Zdeněk Kovařík, místopředseda KPV ČR

10 hod. Městská knihovna, Mariánské náměstí

Pro školní mládež. Promítání oceněných audiovizuálních snímků soutěže Ministerstva obrany ČR „Bojovníci proti totalitě pohledem dětí“. Jedná se o dokumentární zpracování osudů válečných veteránů, politických vězňů a příslušníků PTP perzekuovaných komunistickým režimem očima žáků základních škol. V rámci programu vystoupí autoři děl, zástupci Ministerstva obrany ČR – organizátoři projektu a účastníci třetího odboje.

Diskusi s diváky moderuje Debora Štolbová.

Vstupné 30 Kč vybírá Městská knihovna

14 hod. Porotní síň Vrchního soudu Praha, Pankrác

Kulačka - studenti Právnické fakulty UK za účasti České televize rekonstruují proces Marie Švejdové z padesátých let. V odborné gesci proděkana Prof. JUDr. Jana Kuklíka, DrSc kausu obnovili posluchači PF UK Lucie Petránková, Petra Urbanová, Martin Fatura, Robert Kabát, Martin Kraft, Milan Lipovský, Adam Vojtěch a další studenti PF UK v Praze.

Účinkuje herečka Lucie Juříčková, členka Divadla na Vinohradech.

Připravil Jan Řeřicha

Vstup volný

10 – 18 hod. Karolinum UK

Výstavní prostory Křížové chodby. Promítání dokumentů „V zajetí železné opony“ a „Příběhy železné opony“.

17.00 Dopisy z cely smrti

Promítání dokumentárního filmu ČT Studio Ostrava pro školy a veřejnost.

Vstup volný

18 hod. Karolinum, Křížová chodba

V plesových střevíčkách sibiřským sněhem

Scénická prezentace strhující knihy, v níž se informace doložené archivními prameny mísí s popisem hlubokých vnitřních prožitků lotyšské rodiny, vysídlené v roce 1941 sovětskými okupanty na Sibiř.

Ve spolupráci s Česko-lotyšským klubem, za účasti zástupců velvyslanectví Lotyšské republiky.

Autorka Sandra Kalniete se narodila v roce 1952 v sibiřském Toguru, a teprve v roce 1957, po 16 letech vyhnanství, bylo rodně dovoleno vrátit se do Lotyšska.

Sandra Kalniete absolvovala řížskou Výtvarnou akademii, obor historie a teorie umění. Spoluzakladatelka Lidové fronty Lotyšska, založené s cílem demokratizace společnosti, které se zasadilo o obnovení lotyšské nezávislosti.

Velvyslankyně Lotyšské republiky při OSN (1993-1997), ve Francii (1997-2002) a při UNESCO (2000-2002), ministryně zahraničních věcí Lotyšska a první lotyšská eurokomisařka (2004).

V programu vystoupí herečka Debora Štolbová a flétnista Václav Kunt.

Připravila Daniela Řeřichová.

Vstup volný

20 hod. kino Ponrepo, Bartolomějská ulice

Ve spolupráci s Národním filmovým archivem.

Uvádí Ing. Plk. Adolf Rázek.

Kultura v Československu pod komunistickou mocí

Dokumenty s odborným výkladem pamětníků a historiků.

Tribunál (KF Praha, 1969)

Režie: Jaromil Jireš

Stylizovaná rekonstrukce zasedání komise Svazu výtvarných umělců, která v roce 1951 posuzovala cyklus obrazů Emila Filly

Alexandrovův soubor – Nový čas č. 79 (Zpravodajský film Praha, 1948)

Režie: Svatopluk Studený

Vystoupení Alexandrovců ve Smetanově divadle v Praze a na koncertě při příležitosti slučovacího sjezdu KSČ a sociální demokracie v červnu 1948

Divadlo Československé armády (Československý armádní film, 1953)

Režie: Ján Lacko

Ukázky z repertoáru Divadla Československé armády, nynějšího Divadla Na Vinohradech.

Nová směna (KF Praha, 1949)

Režie: Hugo Huška

Celostátní kolo soutěže tvořivosti mládeže v Ostravě.

Beseda s diváky.

Vstupné vybírá kino Ponrepo

20 hod. Rockový klub Vagon, Národní třída

„Rockem proti komunismu, totalitě, násilí“. Koncert za ty, co se nevrátili, pro ty, co přežili a kamarádům, aby nezapomněli.

Uvádí Debora Štolbová.

Vystoupí kapela Už jsme doma.

Skupina vznikla roku 1985 a v předrevoluční době hrála víceméně v ilegalitě. Hned po revoluci ale začala hojně koncertovat (již se blíží svému dvoutisícovému koncertu) jak v Čechách, tak po světě. K dnešnímu dni již hrála ve třiceti zemích, z toho například v USA víc než šestsetkrát. Díky tomu jsou tam dnes neznámější a nejrespektovanější českou kapelou.

Hudba UJD je již od jejich počátků punkově přímočará, přitom však velmi rafinovaně propracovaná po kompoziční i textové stránce, využívající plně šíře dynamické škály nástrojů. Živá vystoupení navíc vynikají nespoutanou energií. Kromě rockového zvuku lze u nich vystopovat například i prvky českého a moravského folklóru, jazzu nebo vážné hudby. Nahrávky UJD vyšly jak u nás, tak i v Německu, USA i Japonsku.

Skupina spolupracuje také s divadlem a s filmem, především loutkovým. Dvorním výtvarníkem skupiny je od začátku dnes mezinárodně uznávaný malíř a kreslíř Martin Velíšek. Hudba v podání UJD k filmu Fimfárum byla nominována na Českého lva.

Vstupné vybírá kino Ponrepo.

Pátek 27.2.

Patron dne PhDr. Jiří Málek, místopředseda KPV ČR

10 -18 hod. Městská knihovna, Mariánské náměstí

Den Chorvatska a Slovinska

Pod záštitou velvyslanců, za účasti zahraničních delegací.

10 hod. zahájení chorvatského dopoledne

Starogradiška KAZNIONICA (věznice Starého města)

Projekce sugestivního dokumentu o pověstné chorvatské věznici, kde bylo během let 1945 – 1991 vězněno 31 204 politických vězňů.

Vyrobilo v roce 2008 Hrvatsko društvo političkih zatvorenika-ŽK, spolupracovali Bojana Markotić Krstinić, Marko Dizdar, Ramie Prebeg, Costa Ipsa, Goranko Breznin, Daman Krstinić, Boris Krstinić

Snímek uvede prezident Inter-ASSO, bývalý politický vězeň Jure Knezovič.

14 hod. zahájení slovinského odpoledne

Children from Petriček Hill (Děti z lágru Petrička)

Promítání otřesného svědectví z dětského koncentráku ve Slovinsku v padesátých letech.

Film odhaluje hrůzné praktiky komunistického režimu v bývalé Jugoslávii, kdy byly internovány děti politicky nepohodlných osob do koncentračního lágru. Zatímco starší sourozenci byli zabití, mladším dětem byla prostřednictvím krutých fyzických a psychologických nástrojů systematicky vymazávána jejich identita z paměti. Rozhovory s přeživšími účastníky těchto procesů ukazují jejich celoživotní trauma a nemožnost integrace do společnosti.

Film vznikl v roce 2007 za podpory ministerstva kultury v koprodukcí s Radio Televizija Slovenia. Scénář a režie Miran Zupanič, ARS Media, Ljubljana.

20 hod.

The Soviet Story

Ve spolupráci s Česko-lotyšským klubem, za účasti reprezentace autorského týmu a zástupců Lotyšského velvyslanectví v Praze.

Šokující dokument mladého lotyšského tvůrce Edvinse Šnore. Objektívni pohled na podobnosti nacistického a komunistického režimu. V historickém kontextu jsou provázány totalitní režimy v Evropě, které zneužívají sociálně neuskutečnitelných ideologií, v jejichž zájmu jsou povražděny miliony nevinných lidí. Téměř stejná hesla, stejné propagandistické obrázky, stejně nelidské metody odstraňování rasisticky či politicky motivovaných nepřátel.

Šokující výpovědi svědků obětí hladomoru, výslechů a mučení, které se odehrávaly v oblasti Ruska a východní Evropy. Moderuje Debora Štolbová.

Vstup volný

10 – 18 hod. Karolinum UK

Výstavní prostory Křížové chodby. Promítání dokumentů „V zajetí železné opony“ a „Příběhy železné opony“.

17.00 Dopisy z cely smrti

Promítání dokumentárního filmu ČT Studio Ostrava pro školy a veřejnost.

Vstup volný

20 hod. kino Ponrepo, Bartolomějská ulice

Ve spolupráci s národním filmovým archivem.

Uvádí Ing. Plk. Adolf Rázek.

Pocta Janu Procházkovi k jeho nedožitým 80. narozeninám Noc nevěsty (Filmové studio Barrandov, 1967)

Režie: Karel Kachyňa

Scénář: Jan Procházka podle vlastní novely Svatá noc

Balada z moravské vesnice z období kolektivizace.

Komunistickou cenzurou zakázaný film. S odborným úvodem historika a následnou besedou

Společně – bez mezí (Ministerstvo zemědělství, 1951)

Režie: Alois Neumann

Ukázka z dokumentárního filmu o kolektivizaci zemědělství. Slavnostní rozorávání mezí na českém venkově na počátku 50. let minulého století.

Beseda s diváky.

Vstupné vybírá kino Ponrepo.

Sobota 28.2.

Patron dne Ing. František Šedivý, první místopředseda KPV ČR

14 – 22 hod. Městská knihovna, Mariánské náměstí

Den Litvy a Lotyšska

Pod záštitou velvyslanců, za účasti zahraničních delegací.

14 hod. zahájení litevského odpoledne

Vieni vieni (Utterly alone - Zcela osamoceni)

Litevský film o partyzánské válce proti komunistům v padesátých a šedesátých letech.

Historické drama v režii Jonase Vaitkuse, vyrobilo Daumanto studijo, Vilnius.

O boji, který začal v roce 1944 a krutě zasáhl do života celých rodin, včetně malých dětí.

Příběhy, které neměly být vyslyšeny, oběti, které měly být zapomenuty. Hořké poznání nepotrestaných zločinů komunismu.

18 hod. zahájení lotyšského večera

Reiz bija Sibirija (Once There was Siberia – Jednou byla Sibiř)

Dokumentární film nezávislé režisérky Dzintry Geky se vrací k tragické noci 14. června 1941, kdy bylo na Sibiř deportováno 15 420 lotyšských občanů, mezi nimi 4 000 dětí ve věku do šestnácti let. Do vlasti se jich vrátilo čtyři sta. Film prostřednictvím rozhovorů nahlíží do života několika žen a mužů, kteří své dětství prožili ve vyhnanství a podávají svědectví o lidské statečnosti, hrdosti, ale i brutálních nástrojích sovětského teroru na občanech vzdělané pobaltské země.

Autorkou je uznávaná lotyšská režisérka Dzintra Geka, která se filmařskému umění věnuje od roku 1979 a na jejímž kontě jsou dvě desítky dokumentů, věnovaných ochraně lidských práv.

